

Konu: İnsansız Hava Aracı Uçuşları

GENELGE (2025/1)

İnsansız Hava Araçları (İHA) hobi ve ticari amaçla kullanımı günümüzde yaygınlaşmış bu araçların terör örgütleri mensupları tarafından da saldırı amaçlı kullanılmasıyla birlikte toplum güvenliği ve hassasiyet taşıyan yerlerin korunması büyük önem taşıyan bir konu haline gelmiştir. Uzaktan kumandalı İnsansız Hava Araçları (İHA) ile güvenlik güçlerine ait tesis, bina ve noktalar başta olmak üzere turizmin yoğun olduğu alanlar, stratejik ve ekonomik öneme haiz binalar, halkımızın toplu olarak bulunduğu yerler ile İl Merkezimizi ve İlçelerimizi ziyaret edebilecek Devlet Büyüklerine, adli ve mülki idarecilere kimyasal gazlı ve bombalı eylemler düzenlenebileceğinin değerlendirilmesi nedeniyle Malatya İli Hava Sahasında Sivil İnsansız Hava Araçları (İHA) ve Amatör Havacılık Faaliyetleri Kapsamındaki Hava Araçlarının kullanılmasına yönelik olarak bazı tedbirlerin alınması zarureti hasıl olmuştur.

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesinde; "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için Vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66'ncı madde hükmü uygulanır." hükmü ve 66. maddesinde, "İl genel kurulu veya idare kurulları yahut en büyük mülkiye amirleri tarafından kanunların verdiği yetkiye istinaden ittihaz ve usulen tebliğ veya ilan olunan karar ve tedbirlerin tatbik ve icrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler, mahallî mülkî amir tarafından Kabahatler Kanununun 32'nci maddesi hükmü uyarınca cezalandırılır. Ancak, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek toplumsal olayların baş göstermesi hâlinde vali tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla alınan ve usulüne göre ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davranışlar, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır." hükmü,

2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun "Güvenlik bölgelerinde uygulanacak esaslar" başlıklı 21. Maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde "*Askeri güvenlik bölgesi olarak tespit edilen, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait kışla, kıta, karargah, kurum, ordugah gibi tesislerin, fotoğraf ve filminin çekilmesi, harita, resim ve krokisinin yapılması, not alınması veya harita uygulaması gibi faaliyetlerde bulunulması, bölgenin savunma ve güvenlik tedbirlerini aksatacak, bozacak ve açıklayacak cihazlar kullanılması, bu amaçla görevlendirilmiş olanlar ile ilgili birlik komutanlığı tarafından izin verilmiş olanlar dışındakilere yasaktır.*" hükmü bulunmaktadır.

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun "İnsansız Hava Araçları" başlıklı 144'üncü maddesinde; "*İnsansız hava aracı satan şirketlerin sorumlu işleticileri ve yöneticileri, satılan araç bilgileri ile satın alanların kimlik bilgilerini usulüne uygun şekilde tutmak ve azami kalkış ağırlığı beşyüz gram (dahil) üzerindeki insansız hava araçları ile ilgili bilgileri, aynı gün içinde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan kayıt sistemine kaydetmek zorundadır. Bu kayıtlar, suç işlenmesinin önlenmesi ve suç soruşturmalarında kullanılmak üzere kolluk birimleriyle paylaşılır. Bu yükümlülüğe aykırı hareket edenler ile yurtdışından bireysel olarak getirdiği veya yurtiçinde devraldığı aracı en geç üç gün içinde sisteme kaydettirmeyenlere ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir. Kayıt esnasında gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar veya veri girişi yapanlara yüzbin Türk Lirası idari para cezası verilir. Uçuş İzni almadan veya Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne/mülki idare amirlerince belirlenen alanlar dışında insansız hava aracı uçurandan genel kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilen kişiler hakkında mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından altmışbin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.*" hükmü,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü "İnsansız Hava Aracı Sistemleri Talimatı (SHT-İHA)"nın "Uçuş izni gereklilikleri" başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde İHA0 ve İHA1 sınıfı İHA'lar için; "*Mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından yasaklanan yer ve zamanlarda uçuş yapmak yasaktır.*" aynı maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde; İHA2 ve İHA3 sınıfı İHA'lar için;

“Başvurulara ilişkin ilgili sivil ve askeri kurumlardan olumlu görüş alınmasını müteakip söz konusu sahalarda NOTAM ile tüm hava sahası kullanıcılarına duyurulması sağlanır. Söz konusu taleplere ilişkin ilgili kurumlardan olumsuz görüş alınması veya Genel Müdürlük tarafından uygun görülmemesi halinde uçuş izni verilmez.” hükmü,

Aynı Talimatın “Uçuşa yasak bölgeler” başlıklı 18’inci maddesi ile “Güvenlik” başlıklı 25’inci maddesinin üçüncü fıkrasında; “İHA operasyonlarının uygunluğu Genel Müdürlük ve/veya ilgili mahallin en büyük mülki idare amiri (Valilik ve Kaymakamlıklar) tarafından denetlenebilir.” hükmü,

Bahse konu aynı Talimatın “İzinsiz operasyon” başlıklı 26’ncı maddesinde; “Genel Müdürlükten izin almayı gerektiren operasyonlar için izin alınmadan İHA uçuşu yapılması ve verilen yetkiler ile belirlenen hava sahaları dışında operasyon gerçekleştirilmesi hallerinde ilgili şahıs ve işletmeye 2920 sayılı Kanunun 5 inci kısmında yer alan ceza hükümleri uygulanır.” hükmü ile belirlenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde, Valiliğimizce Malatya İli genelinde alınan güvenlik tedbirleri kapsamında;

1. Malatya ili sınırları içerisinde; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 21.04.2016 tarihli İnsansız Hava Aracı Sistemleri Talimatının 18’inci maddesinde sayılan uçuşa yasak bölgeler de dahil olmak üzere, Valilik/Kaymakamlık, askeri tesisler ile emniyete ait bina, tesis ve lojmanları, 7. Ana jet Üssü ve Malatya Erhaç Havalimanı meydan referans noktası merkez alınmak üzere 9 km yarıçapındaki alanlarda, NOTAM (havacıları uçuş ve yer emniyetini etkileyecek bazı önemli durumlardan haberdar etmek için yayımlanan bildiri) kararıyla belirli ya da belirsiz süreli uçuşa yasak ilan edilen alanlarda, şehir merkezi ve yerleşim bölgelerinin üzerinde, kalkış ağırlığına bakılmaksızın (500 gr altı dahil) İnsansız Hava Araçları (İHA) ile amatör ve ticari havacılık faaliyetleri kapsamındaki araçlar ile uçuş yapılması yasaklanmıştır. Ancak, bu bölgelerde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden izin almak kaydı ve Valilikten uygun görüş verilmesi halinde, kolluk gözetim ve denetiminde sınırları belirlenerek münhasıran uçuş yapılabilecektir.
2. İnsansız Hava Aracı Sistemleri Talimatı (SHT-İHA) 2’nci maddesinde belirtilen Devlet İnsansız Hava Araçları bu kapsam dışındadır.
3. Kaymakamlıklar yukarıdaki maddelerde belirtilenler dışında güvenlik bakımından hassasiyet arz eden yer ve zamanlarda uçuş yasağı getirilmesine yönelik önleyici tedbir kararları alabilirler.
4. Belirtilen emir ve yasalara uyulmadığının tespiti halinde ilgili kolluk kuvveti tarafından uçuş engellenerek durumun tutanağa bağlanıp ilgili mevzuat hükümlerine göre yasal işlem yapılması sağlanır.
5. Genelgede belirtilen emir ve yasalara uymayanlar hakkında; fiilleri ile ilgili olarak kanunlarda özel bir hüküm bulunmadığı takdirde, 5442 sayılı İl İdare Kanunu’nun 11/C ve 66. madde hükümleri gereği 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri veya 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu’nun 144 üncü maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanacaktır.
6. Bu Genelge’nin uygulanmasının temini ve takibi; Kaymakamlıklar, İl Jandarma Komutanlığı, İl Emniyet Müdürlüğü ile diğer ilgili resmi kurumlar tarafından Malatya Valiliği adına yürütülür.
7. Bu Genelge; yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.
8. Malatya Valiliğinin 10.07.2019 tarih ve 2019/01 sayılı İnsansız Hava Aracı (İHA) Uçuşları konulu Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.
Bilgi ve gereğini rica ederim.

10.02.2025

Seddar YAVUZ
Vali